

Alemman tieverkon päällystettyjen teiden kunto rapautuu, sillä raha ei riitä muuhun kuin paikkaamiseen. Tuoretta paikkaa löytyi viime viikolla muun muassa Tuohituntieltä.

Teiden paikkaustahti kiihtyy Salon seudulla

Päällysterahat ohjataan ylemmän tason tieverkolle.
Alemman verkon tiet rapautuvat ja muuttuvat lopulta sorateiksi.

SSS | ELINA LAHTI
elina.lahti@sss.fi

Päällystettyjä teitä joudutaan paikkaamaan yhä enemmän etenkin tähän aikaan vuodesta Varsinais-Suomen ely-keskuksen alueella. Paikat pysyvät talvella huonosti, mutta myös teiden kunto on rapistunut, sillä raha ei riitä kuin vilkkaimpien teiden päällystämiseen.

Tuoretta paikkaa löytyi viime viikolla esimerkiksi Tuohituntieltä.

– Päällystettyjen teiden vaurioituminen nopeutuu koko ajan, huokaisee aluevastaava **Markus Salmi-**

nen ely-keskuksesta.

Myös lauha talvi, jossa lämpötila on saannut nollan molemmin puolin, rasittaa päällysteitä.

Öljyn alhainen hinta auttaa tilannetta

Salminen selittää, että yhdessä vaiheessa päällystetyn tien kunto ylittää rajan, jossa tien rapautuminen alkaa edetä kiihtyvällä tahdilla. Paikattavien teiden määrä kasvaa koko ajan, koska rahaa teiden päällystämiseen on yhä vähemmän.

– Ainakin viimeisen kymmenen vuoden aikana mää-

rärahat ovat vähentyneet, Salminen arvioi.

Suunta on jatkunut myös tänä vuonna, mutta öljyn alhainen maailmanmarkkinahinta kompensoi tilannetta. Jos hintataso pysyy alhaisena, teitä pystytään tänä vuonna päällystämään saman verran kuin viime vuonna.

Käsi kädessä rapautuvan

tieverkon kanssa kulkevat korvausvaatimukset ajoneuvojen kärsimistä vaurioista. Salminen sanoo, että korvausvaatimusten määrä on noussut hiukan vuosittain.

Huonokuntoisia teitä noin 800 km

Päällysterahat ohjataan vain vilkasliikenteisimmille teille eli käytännössä moottoritille ja kantateille.

– Jos liikennemäärä on alle sata ajoneuvoa vuorokaudessa, tietä tuskin päällystetään, arvioi kunnossapidon asiantuntija **Jukka Heikkilä** Varsinais-Suomen ely-

keskuksesta.

Hän sanoo, että seututietkin alkavat olla jo huonossa kunnossa. Seututeitä ovat muun muassa Paimiosta Kemijön menevä tie, Somerolta Nummi-Pusulaan menevä tie, Kiskontie ja vanha ykköstie eli tie 110.

Huonokuntoisia teitä Varsinais-Suomen ely-keskuksen alueella on arviolta 800 kilometriä, josta noin 700 kilometriä on tieosuuksilla, joihin panostetaan vähän.

Heikkilä arvioi, että teiden päällystystahti on vähentynyt 1990-luvun 700–800 kilometrin vuositahdista noin 250 kilometriin Satakunnan ja Varsinais-Suomen alueella.

Tietä paikataan pitkään

Teiden vääjäämätön rapautuminen on jo johtanut siihen, että kaikista huonokuntoisimmat päällystetiet on muutettu sorateiksi. Esimerkiksi Salon seudulla on päällysteitä purettu Särkisalossa ja Perniössä.

Aluevastaava Markus Salminen sanoo, että kuluvalle vuodelle ei ole tiedossa lisää muutoksia, jos tien kunto ei yksinkertaisesti romahda.

– Tie pysyy päällystettynä niin kauan kuin sitä pystytään paikkaamaan, hän sanoo.

Kelirikko vaivaa eniten sorateitä

Kelirikko on iskenyt tähän aikaan vuodesta pahiten sorateille Salon seudulla. Kuoppia on pyritty tasoittamaan soralla, mikä on parhaillaan ainoa keino.

– Teiden runko on vielä jäässä ja jos niitä lanaisi, ne voisivat mennä liejuksi, selittää aluevastaava **Markus Salminen** ely-keskuksesta.

Kuoppia on ilmestynyt myös päällysteteille, joita on koetellut sahaava sää.

Molemmilla teillä kuoppien täyttäminen on lyhytaikainen ilo. Mitä vilkkaampaa liikenne on, sitä nopeammin kuopat ilmestyvät takaisin.

Pahaa routavauriota Salon seudun teille ei odoteta, eikä painorajoituksia ole vielä harkittu.

Salminen sanoo, että viime

keväänä jouduttiin laittamaan rajoitus Haalintielle raskaan liikenteen vuoksi. Nyt tilannetta seurataan teillä mielenkiinnolla, sillä ajoneuvojen koko on kasvanut.

– 76-tonnisia on alkanut näkyä, Salminen sanoo.

Puhelujen määrä kasvanut

Muutoksista tieverkossa ilmoittavat ahkerasti myös tienkäyttäjät tähän aikaan vuodesta. Salminen sanoo puhelujen määrän vilkastuneen parin viikon aikana.

– Yksi ongelma ovat vähäliikenteiset päällystetyt tiet, jotka ovat peltoaukeilla sulia, mutta metsän kohdalla jäisiä ja polanteisia.

Salminen sanoo, että usein tiet ovat mutkaisia ja mäkiä juuri metsän kohdalla.

Tänä talvena teitä on jouduttu myös suolaamaan tavallista enemmän, koska sää on ollut niin vaihtelevaa. Salminen arvioi, että tiesuolaa on kuluvalle kaudella käytetty noin kaksinkertainen määrä edeltävään kauteen verrattuna.

Hän tietää, että teiden suolaus jakaa kulkijoita kahteen ääripäähän leiriin.

– Raskaan liikenteen kuljettajat ovat sitä mieltä, että teitä voisi suolata enemmän, Salminen sanoo.

Toisessa ääripäässä on ryhmä, jonka mielestä suolaa ei tarvittaisi lainkaan. Salminen sanoo, että tässä leirissä on henkilöauton kuljettajia.

Kuluva talvi on rasittanut teiden päällysteitä, jotka muutenkin ovat rapistuneet hiljaisemmilla tieosuuksilla.

Perniönseudun Lehti 2.4.2015

Syksyn avoimia koulukyytejä odotetaan jo kylillä

Kiskontien Kimpan avoimessa kokouksessa tehtiin selkoa niin liikenne- kuin vesiasioistakin. Koolla vasemmalta kyläasiamies Henrik Hausen, opetuslautakunnan puheenjohtaja Sanna Lundström, Marja Kyrölä sekä Jaana Joutsen.

Syksy tuo mukanaan Perniön ja Kiskon seudulle uusia mahdollisuuksia liikkuu julkisilla kulkuneuvoilla haja-asutusalueilla. Ensi lukuvuodesta lähtien on alka-massa järjestely, jossa myös muut kuin koulukyyteihin oikeutetut oppivelvolliset voivat astua koulubussin kyytiin.

– Reitit ja aikataulutkin on jo suunniteltu, kertoi Salon kaupunkisuunnittelulautakunnan puheenjohtaja Ismo Saari Kiskontien Kimpan avoimessa kokouksessa Tuohikodossa viime viikolla.

Perniöstä lähtisi aamulla ensimmäinen auto aamu-seitsemältä kiertäen Kosken tiehaaran, Ylikulman, Tuohitun, Kieronperän ja Perniön aseman kautta takaisin Perniöön. Toinen mahdollisuus olisi tuntia myöhemmin samaa reittiä. Iltapäivällä koululaisten paluukyydeillä pääsisi vastaa-vaa reittiä takaisin kolmeenkin otteeseen kello 13.05, 14.05 ja kello 15.05.

Samantyyppinen ratkaisu on tulossa myös Kiskoon, jossa Kaukurilta, Aijalas-ta ja Kiskon kirkonkylästä pääsisi asioille Toijaan sekä takaisin.

– Kyydin hinta olisi noin kolme euroa henkeä kohti, ennakoii Ismo Saari.

Salon kaupunkisuunnittelulautakunta päätti viime viikolla periaatteista bus-silinjojen tarjouspyyntöjen valmistelua varten. Yhtey-det tarjoavat autottomille myös helpomman pääsyn Salon keskustaan, koska ”kylätaajamista” busseja kulkee.

Henri Kokko Kiskon kir-konkylästä harmitteli, että bussiyhteydet Saloon ovatkin viime aikoina heiken-tyneet Toijan ulkopuolisesta Kiskosta.

– Lapseni käyvät Salossa koulua erikoisluokilla, ja kyytien kanssa on ollut on-gelmia bussivuorojen lak-kauttamisen myötä. Edel-leen perjantai on ongelmal-linen päivä, hän huomautti.

Koulukyyteihin uudet bussilinjat merkitsevät tak-sikyytien vähentymistä. Susanna Holmia Aimonta-posta huolestutti koulupäi-vän pituus etenkin syömisen kannalta, jos lähtö kotoa aikaistuu jo lähemmäs seit-semää.

– Takseissa on ainakin kielletty syöminen ja omaa

välipalaa ei kouluunkaan saa tuoda, hän huomautti.

Taksikorttilaiset palveluliikentee-seen

Ismo Saari toi terveisiä eteläisen Salon asukkail-le myös palveluliikenteen suunnitelluista uudistuksista.

– Tarkoitus on kehittää palveluliikennettä kutsutak-sin tyypiseksi. Ajettaisiin vain sinne, mistä on tulos-sa matkustajia. Voitaisiin käyttää myös avustavaa henkilökuntaa, jotta huo-nompikuntoiset pääsisivät suoraan kotoa kyytiin. Tä-mä tulisi kaupungille hal-veemmaksi kuin nykyinen taksikorttijärjestelmä sosi-aalihuoltolain mukaisissa kyydeissä, mainitsi Saari.

Myös periaatteet palve-luliikenteen tarjouspyyn-töjen valmistelua varten hyväksyttiin viime viikolla kaupunkisuunnittelulau-takunnassa. Koko kunnan alueella tarjotaan kaksi matkustuspäivää viikkoa kohti. Toisena päivänä oli-si mahdollisuus asioida lähitaajamassa ja toisena keskustassa. Liikennöinti-päivät olisivat keskiviikosta perjantaihin, ja asiointiin varattu aika puolestatoista tunnista kahteen tuntiin.

Tuohitun ja Muurlan läpi kulkeva raskas liikenne ja viikonloppuruuhkat puhutti-vat taas myös kokousväkeä.

– Joskus olen laskenut, että tästä menee 165 ajoneu-voa tunnissa, kun viikon-loppu on tulossa, huomautti Tanja Virtanen.

Minna Urpo

Veden myynti jäi vielä avoimeksi

Kiskon Kimppa olisi halunnut viime viikol-la kokoukseensa jonkun kommentoimaan Tuohitun vesiosuuskunnan jo vii-me vuoden puolella Salon Vedelle jättämää tarjousta veden myynnistä. Toive ei kuitenkaan toteutunut. Monet vesiosuuskuntaan kuuluvat ovat olleet har-missaan ja huolissaankin, koska eivät ole olleet tie-toisia vesiosuuskunnan aikeista.

– Kukaan ei ilmeisesti uskaltanut tulla vastaa-maan, hymähti puhetta ko-kouksessa johtanut Marja Kyrölä.

Vesiosuuskunnan lähettä-

mässä kirjeessä Salon Ve-delle tarjotaan vettä myy-täväksi 200 kuutiometriä vuorokaudessa. Salon Vesi päätti kuitenkin kokouk-sessaan joulukuussa, että ostettavan veden määrä pitäisi saada nostettua 300-400 kuutioon neuvotteluil-la. Tuohitun vesiosuuskun-nalla on vedenottolupa 500 kuutiometrille vuorokau-dessa, mutta suurin osa siitä menee osuuskunnan omaan käyttöön. Veden riittävyys omaan käyttöön voisi enemmän myymällä vaarantua.

Salon sopeuttamisoh-jelma ja sen vaikutukset palveluihin puhuttivat

myös Kiskontien Kimp-paa. Jostain on kohta taas leikattava.

– Kustannuksista saatai-siin varmaan paljon pois, jos pystyttäisiin levittä-mään parhaita käytäntöjä ympäri maata myös tänne. En ole oikein havainnut sellaista toisin tekemisen meininkiä, huomautti Jaa-na Joutsen.

Erityisopettajana työ-s-kentelevä Marja Kyrölä oli samoilla linjoilla.

– Uuden Salon myötä ainakin rehtoreilta vietiin paljon valtaa pois. Moneen asiaan on tullut kalliita systeemejä, joilla ei ole lisäarvoa, hän pohti.

Tuohitussa syödään omia leivoksia

SSS | ANNELI KAJANDER-EKSTRÖM

Leipuri-kondiittori **Elli Kaukiasen** ide-oima leivos on Perniön Tuohitun nimikko-leivos. Porkkanahillo-kreemitäytteisen leivonnaisen pinta on valkoista sokerimas-saa, jonka koristelu henkii tuohen pintaa. – Kylän tätien mielestä Tuohittu piti brändätä erottumaan muista lähialueen kylistä, Kaukiainen kertoo. Hän on itsekin paljasjalkainen kyläläinen.

Kesäkuun kyläpäivässä leivoksilla oli hyvä vastaanotto. Leipomista jatketaan Kaukiaisten keittiössä 28. elokuuta asti, jolloin on Tuohitun viimeinen maalaistori kahvioineen.

SIVU 12

SSS/Anneli Kajander-Ekström

Tuohittu-leivoksia myydään kylän hy-väksi.

Kuvat: SSS/Anneli Kajander-Ekström

Leivokset ovat valmiit, ja Elli Kaukiainen nostaa ne kakkupapereille.

Tuohittu-leivos syntyi saunassa

Elli Kaukiainen leipoi ideoista kylälle brändin porkkanasta.

199

SSS | ANNELI KAJANDER-EKSTRÖM
anneli.kajander-ekstrom@sss.fi

Mitä Tuohitusta tulee mieleen?
– Valkoinen koinvun kylki.
Mitä makuja?
– Porkkana, peruna, vadelma.

Tällaista ideariihä pitivät saunan lauteilla viime syksynä **Tanja Virtanen, Satu Kaukiainen** ja **Elli Kaukiainen** Perniön Tuohituossa. Saunoessa synnytettiin kylälle omaa leivosta.

– Kylän tätien mielestä Tuohittu piti brändätä erottumaan muista lähialueen kylistä, Elli Kaukiainen muistelee.

Toteutus lankesi automaattisesti nuorelle leipuri-kondiittorille, joka on kehittänyt myös Tuohittu-limpun.

Peruna ei kuulostanut leipurista hyvältä idealta. Hän teki kaksi leivosversiota, toisen porkkanahillolla ja toisen vadelmalla. Raati makusteli ja valitsi porkkanan, joka ei oikeastaan maistu kakun välissä lainkaan porkkanalta.

– En olisi uskonut, että porkkanasta saa näin hyvää, tupaani poikkeava **Kari Kaukiainen** sanoo ja nappaa lautaselta suuhunsa kakkulevyn tasoitettuja reunapaloja. Isä paljastaa, ettei piittaa porkkanasta normaalisti yhtään.

Hillon lisäksi leivoksen täytteenä on voikreemiä.

Kesä kukkii leivoksissa.

Murotaikinapohja pitää leivoksen ryhdikkäänä, välikerrokset ovat sokerikakkutaikinasta ja ohut sokerimassapinta viimeistelee leivonnaisen.

Kaukiainen maalaa pastavärillä sokerimassan pinnalle tuhta muistutavia pilkkuja. Viimeiseksi tulevat pursotetut kukkasot, jotka äidin, Satu Kaukaisen, mielestä voisivat olla mäkitervakoita. Ainkin niitä kasvaa paljon pientareilla.

– Entinen kyläläinen oli kirjoittanut Facebookiin, että leivos on hyvä, tosi kiva, eikä liia makea. Siinä ovat asiat, joita yritettiin hakea. Ei mennyt ihan päin metsää, seurakunnan leirikeskuksessa Naarilassa kesätoissa oleva Elli

T niin kuin Tuohittu-limppu.

Kaukiainen kuittaa.

Leivosten tuotto menee kylän hyväksi. Kyläyhdistys maksaa tarvikkeet, leipuri antaa ammattitaitonsa. Diili on Kaukaisen mielestä reilu.

Tuohikoti on kylän keskus

Tuohittu-leivoksen lansee-

Viivain on hyvä apu kakkulevyn leikkaamisessa annospaloiksi.

Tuohittu-leivoksen pinta jäljittelee tuhta. Siveltäessä on pastaväriä.

raus oli kyläpäivillä kesäkuussa. Vastaanotto oli hyvä. Heinä-elokuussa niitä myydään Tuohikodin pihalla pidettävän maalaistorin kahviossa, jonka valikoimisessa on muitakin kylällä leivottua.

– Torit aloitettiin viime kesänä ja nyt on toivottu, että ne olisivat joka perjantai.

Siihen ei kuitenkaan riitä voimat, Satu Kaukiainen sanoo.

Torille tullaan Tuohittua kauempaa. Varsinkin mökkiläiset ja kylän entiset asukkaat ovat ruvenneet poikkeamaan siellä.

Aktiivisella kylällä on monenlaista yhteistä tekemistä. Kari Kaukiainen sanoo,

että merkittävä tekijä on oma talo, Tuohikoti, jonka kyläläiset omistavat.

– Aika on kypsä kylätömminnälle. Täällä asuu sopivia ihmisiä, joilla on aikaa ja halua harrastaa.

Tuohitun maalaistori on avoinna seuraavan kerran 17. heinäkuuta kello 15–19.